

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus) (U 56/2018 vp): Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus) (U 56/2018 vp): Maa- ja metsätalousvaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 37/2018 vp — U 56/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- finanssiasiantuntija Milla Kouri, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Timo Halonen, maa- ja metsätalousministeriö
- elinkeinojohtaja Marko Mäki-Hakola, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- asiantuntija Juha Roppola, Metsäteollisuus ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- ympäristöministeriö
- Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- Luonnonvarakeskus

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

UJ 37/2018 vp

Pääasiallinen sisältö

Yleistä

Asetusehdotuksella laadittaisiin kriteeristö sille, millaiset sijoituskohteet toteuttaisivat ympäristön kannalta kestävää toimintaa. Taksonomian kriteerien tarkoituksena olisi yhdenmukaistaa ympäristön kannalta kestävien sijoitusten vaatimuksia markkinoilla ja täten helpottaa sijoittajaa valitsemaan sijoituskohteita. Asetusehdotus koskee vain ympäristön kannalta kestäviä sijoituksia, mutta komission tavoitteena olisi tulevaisuudessa laajentaa luokittelu koskemaan myös yhteiskuntaan ja hyvään hallintoon liittyviä sijoituksia. Asetusehdotuksessa on jo kuitenkin vähimmäisrajoituksia ihmisoikeuksien osalta. Taksonomia olisi tarkoitus perustaa asetusehdotuksella, mutta asetusehdotuksessa annettaisiin komissiolle valtuus antaa delegoiduilla säädöksillä tarkempia teknisiä tarkastusvaatimuksia taloudellisille toimille. Tekniset tarkastusvaatimukset oikeastaan rakentaisivat taksonomian. Asetusehdotus on kuvattu artiklakohtaisesti aikaisemmassa valtioneuvoston kirjelmässä U 56/2018 vp.

Ilmasto

Komissio on ehdottanut, että asetusehdotuksen ilmastotavoitteita koskevat tarkastusvaatimukset tehtäisiin ensin. EU ja Suomi ovat sitoutuneet Pariisin ilmastopöytäkirjaan. Ilmastopöytäkirjan tavoitteiden saavuttaminen ei ole mahdollista yksin julkisen rahoituksen turvin, vaan yksityisen puolen rahoituksen ohjaaminen ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista edistäviin hankkeisiin on myös tarpeellista. Tämän rahoitustarpeen tukemiseen myös asetusehdotus tähtää. Asetusehdotuksen tavoitteissa tuodaan esille ilmastomuutoksen hillitsemisen lisäksi myös ilmastomuutokseen sopeutuminen.

Maa- ja metsätalous

Asetusehdotuksessa tuodaan esille kestävä maatalous ja kestävä metsätalous. Lisäksi komissio on esittänyt, että metsäsektori olisi teknisten tarkastusvaatimusten osalta yksi priorisoitava sektori. Metsillä ja myös maankäytöllä on merkitystä sekä ilmastomuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa että sektoreina, jotka voisivat saada asetusehdotuksen mukaista kestävää rahoitusta. Maatalous ja metsätalous eroavat keskenään siinä, että EU:lla on toimivalta maatalouspolitiikkaan, mutta metsäpolitiikan suhteen toimivalta on jäsenvaltioilla. Maatalouden suhteen EU:lla on yhteinen maatalouspolitiikka, joka luo kehyksen maatalouteen ja maaseutuun liittyvälle toiminnalle.

EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, vaan toimivalta metsätaloudessa on jäsenmailla, mikä lisää asetusehdotukseen haastavuutta metsäsektorin osalta. Metsien kestävään hoitoon ja käyttöön perustuvat investoinnit olisi keskeistä nähdä jatkossakin kestävinä ja houkuttelevina sijoituskohteina. Asetusehdotuksessa ei ole tarkoitus muuttaa metsäpolitiikan suhteen toimivaltasuhteita EU:n ja jäsenvaltioiden välillä, vaikka asetusehdotuksessa sivutaan metsiä.

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

Asetusehdotus sisältää metsien kestävä hoidon ja käytön määritelmän, jollaista ei ole aiemmin sisällytynyt mihinkään EU-lainsäädäntöön. Lisäksi asetusehdotuksessa siirretään komissiolle oikeus antaa delegoituja säädöksiä liittyen tarkempiin kestävä metsätalouden tarkastusvaatimukseen samoin kuin muihinkin asetusehdotuksen kestävyystavoitteisiin, kuten asetusehdotukseen näidenkään ei pitäisi ylittää jäsenvaltioiden toimivaltaa metsien suhteen. Vaikka EU:lla ei ole toimivaltaa metsiin, metsiä sivutaan useammassa EU-lainsäädännössä. Esimerkkejä tällaisesta EU-lainsäädännöstä ovat ympäristölainsäädäntö sekä ilmasto- ja energialainsäädäntö, kuten puutavara-asetus (puuketjun laillisuus), uusiutuvan energian direktiivi (energiantuotantoon käytettävän puubiomassan kestävyys) ja LULUCF-asetus (ilmaston kannalta kestävä toiminta maatasolla). Näitä voitaisiin hyödyntää myös asetusehdotuksen suhteen. Lisäksi on olemassa kansainvälisiä kestävälle metsätaloudelle luotuja sertifikaatteja.

Luonnon monimuotoisuus ja ekosysteemipalvelut

Terveiden ekosysteemien suojelun tavoitteen alla tuodaan kestävien maa- ja metsätalouden lisäksi esiin luonnon monimuotoisuuden suojelu.

Energia

Vähähiilisinä energiamuotoina pidettyihin aurinko- ja tuulivoimaan liittyy tuotannollisia riskejä niiden ollessa muun muassa riippuvaisia säätiloista, vuodenaajoista ja infrastruktuureista. Toimikseen hyvin tällainen energiajärjestelmä edellyttää toimivia ja joustavia järjestelmiä energian kysynnän ja tarjonnan tasapainottamiseen. Tämän kannalta keskeisiä aloja ovat muun muassa energian varastointi, siirto ja jakelu sekä erilaisten hukkalämpöjen hyödyntäminen. Vähäpäästöisten ratkaisuiden integroiminen energiajärjestelmiin on yksi keskeisimmistä kysymyksistä mentäessä kohti vähäpäästöistä energiajärjestelmää. Energiatohokkuus ei ole vain energiasektorin asia, vaan energia- ja resurssitohokkaita ratkaisuja voidaan ottaa käyttöön kaikilla toimialoilla.

Valtioneuvoston kanta

Asetusehdotuksen tarkoittaman luokitusjärjestelmän rakentaminen on kunnianhimoinen tavoite, jota Suomi tukee. Suomi kannattaa asetusehdotuksen tavoitteita luoda yhtenäinen luokitusjärjestelmä ympäristön kannalta kestäville rahoitustuotteille. Kansainvälisten rahavirtojen ohjaaminen ympäristön kannalta kestävämpiin sijoituskohteisiin on elintärkeää ilmastonmuutoksen torjunnassa. Kestävä rahoitusta koskeva Suomen kanta on kuvattu valtioneuvoston kirjelmässä U 56/2018 vp.

Luokitusjärjestelmä määrittäisi toimialasektorirajat ylittävällä tavalla sijoitukset, joita voitaisiin tarjota ympäristön kannalta kestävinä sijoituksina. Valittu lähestymistapa on vaiheittainen ja se alkaisi ympäristön suojelemisesta, mukaan lukien ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen. Suomi tukee sekä vaiheittaista lähestymistapaa että valittua tärkeysjärjestystä. On tärkeää, että rahoitusta ohjataan ensi sijassa ilmastorahoitukseen. Muita ympäristön kannalta tärkeitä osa-alueita, kuten elinympäristöjen ja luonnon monimuotoisuuden heikentymisen ehkäisemistä, ei kuitenkaan pidä unohtaa ja sen vuoksi Suomi pitää tärkeänä, että myös muita alueita koskevia säännöksiä valmistellaan ripeässä aikataulussa.

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

Taksonomia tulisi Suomen käsityksen mukaan rakentaa siinä laajuudessa kuin mahdollista voimassa olevan EU-sääntelyn pohjalle. Ehdotettava sääntely ei saisi johtaa EU-oikeuden sisäisiin ristiriitoihin tai toimivaltajaan muutoksiin. Esimerkiksi maataloutta koskevien säännöksiin tulisi olla yhteneväisiä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan kanssa. Metsien kestävä hoidon ja käytön osalta Suomi huomauttaa, ettei EU:lla ole yhteistä metsäpolitiikkaa. Suomi katsoo, ettei asetusehdotuksen tule muuttaa EU:n perussopimuksissa määriteltyä toimivaltajakoa, vaan ainoastaan luoda edellytykset käsitellä metsätalouden investointeja osana kestävä rahoitusta koskevaa kokonaisuutta. Suomelle on tärkeää, että metsien kestävä hoitoon ja käyttöön perustuvat investoinnit nähdään jatkossakin kestävinä ja houkuttelevina sijoituskohteina.

Myös energiasektorilla on merkittävä rooli ilmastonmuutoksen hillitsemisessä. Suomi pitää tärkeänä, että taksonomiaa rakennettaessa huomioitaisiin energia- ja resurssitehokkuuden erityisluonne. Vähähiilisinä pidettyihin energiamuotoihin saattaa liittyä tuotannollisia riskejä, minkä takia taksonomian tulisikin huomioida myös energiajärjestelmien integrointiratkaisut, jotka tukisivat vähäpäästöisempään energiajärjestelmään siirtymistä.

Suomi haluaa lisäksi kiinnittää huomiota siihen, että jos taksonomia rakennetaan liian yksityiskohtaiseksi tai jos sen noudattamisen raportoinnista muodostuu kohtuuttoman hankalaa, hidastuvat myös tärkeät tavoitteet hankkeen taustalla. Taksonomian suhteen tulisikin löytää tasapaino sen tavoitteiden ja käytännön toteutuksen välillä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Valiokunta toteaa, että asetusehdotuksella pyritään laatimaan kriteeristö sille, millaiset sijoituskohteet toteuttaisivat ympäristön kannalta kestävä toimintaa. Taksonomian kriteerien tarkoituksena on yhdenmukaistaa ympäristön kannalta kestävien sijoitusten vaatimuksia markkinoilla ja täten helpottaa sijoittajaa valitsemaan sijoituskohteita. Vaikka taksonomia ehdotetaan perustettavaksi asetusehdotuksella, asetusehdotuksessa annettaisiin komissiolle valtuus antaa delegoiduilla säädöksillä tarkempia teknisiä tarkastusvaatimuksia taloudellisille toimille. Tekniset tarkastusvaatimukset oikeastaan rakentaisivat taksonomian. Luokitusjärjestelmä määrittäisi toimialasektorirajat ylittävällä tavalla sijoitukset, joita voitaisiin tarjota ympäristön kannalta kestävinä sijoituksina. Valittu lähestymistapa on vaiheittainen, ja se alkaisi ympäristön suojelemisesta, mukaan lukien ilmastonmuutoksen hillitseminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että asetusehdotuksessa tuodaan esille myös kestävä maatalous ja kestävä metsätalous. Lisäksi komissio on esittänyt, että metsäsektori olisi teknisten tarkastusvaatimusten osalta yksi priorisoitava sektori. Metsillä ja myös maankäytöllä on merkitystä ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa samoin kuin sektoreina, jotka voisivat saada asetusehdotuksen mukaista kestävä rahoitusta. Valiokunta toteaa, että komission aloite sisältää paljon mahdollisuuksia suomalaiselle maa- ja metsätaloudelle edistää kestävä kehityksen tavoitteita biokiertotalouden avulla ja tuoda samalla lisää pääomaa toimialoille. Nämä mahdollisuudet voidaan kuitenkin hyödyntää vain, jos kestävä rahoituksen toimintasuunnitelmassa huomioidaan ehdotettua vahvemmin kestävyden kaikki ulottuvuudet ja varmistetaan sidosryhmien todellinen osallistaminen prosessiin. Komission kestävä rahoituksen korkean tason

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

asiantuntijaryhmässä tulee olla vahva edustus tutkimuksesta samoin kuin uusiutuvaa luonnonvara tuottavista ja hyödyntävistä tahoista.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että maatalous ja metsätalous eroavat keskenään siinä, että EU:lla on toimivalta maatalouspolitiikkaan, mutta metsäpolitiikan suhteen toimivalta on jäsenvaltioilla. Maatalouden suhteen EU:lla on yhteinen maatalouspolitiikka, joka luo kehyksen maatalouteen ja maaseutuun liittyvälle toiminnalle. Maatalouden osalta kestävyyskriteerit tulee luoda niin, ettei niillä estetä EU:n yhteiselle maatalouspolitiikalle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Lähtökohtaisesti EU-asetusten mukaiset ja EU:n menettelytapojen perusteella hyväksytyt toimenpiteet maataloudessa tulee lukea kestäviksi silloin kun ne on myös sopeutettu kansallisiin ja alueellisiin erityisvaatimuksiin.

Valiokunta katsoo valtioneuvoston kannan mukaisesti, että metsien kestäväan hoitoon ja käyttöön perustuvat investoinnit on nähtävä jatkossakin kestävinä ja houkuttelevina sijoituskohteina. Metsätaloudessamme vastuullisuus on mukana aina metsästä tuotantoon ja lopputuotteiden kuljettamisesta kierrätykseen asti. Samalla valiokunta korostaa erityisesti uusiutuvista raaka-aineista valmistettujen metsätaloustuotteiden roolia korvattaessa uusiutumattomia tuotteita. Maamme puunjalostus tuo markkinoille yhä enemmän uusiutuvista ja kierrätettävistä raaka-aineista valmistettuja, ekologisesti kestäviä tuotteita. Puusta jalostetut moninaiset tuotteet ja niihin liittyvät uudet innovaatiot ovat merkittävä mahdollisuus vähennettäessä sekä korvattaessa fossiilista raaka-aineista tuotettujen materiaalien käyttöä ja niiden ympäristöhaittoja. Lisäksi biopohjaisessa kiertotaloudessa metsistä saatavien luonnonvarojen ja palveluiden arvo säilyy talouden kierrossa mahdollisimman pitkään.

Valiokunta toteaa, että maamme puuston vuotuinen kasvu on noussut 1900-luvun alkuun verrattuna ja erityisesti 1970-luvun puolivälin jälkeen. Vuotuinen kasvu on nyt yli 107 miljoonaa kuutiota ollen 1970-luvulla alle 60 miljoonaa kuutiota. Vuonna 2017 metsäteollisuuden viennin arvo Suomesta kasvoi 12,1 miljardiin euroon ja sen osuus koko Suomen tavaraviennistä oli 20,2 prosenttia. Arvoketjun verojalanjälki puolestaan on kotimaassa noin neljä miljardia euroa, hankintatoimialat ja metsätalouden kantorahatulot mukaan lukien.

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että metsätalouden osalta ehdotus sisältää metsien kestäväan hoidon ja käytön määritelmän, ja siirtää lisäksi komissiolle oikeuden antaa delegoituja säädöksiä aiheesta. Valiokunta painottaa sitä, että EU:lla ei ole yhteistä metsätalouspolitiikkaa eikä metsien kestäväan hoidon ja käytön määritelmää ole aiemmin sisällynyt yhteisön lainsäädäntöön. Metsätalous kuuluu jäsenmaiden toimivallan piiriin. Tässä tarkoitettua määritelmän tuominen EU-lainsäädäntöön muuttaisi ratkaisevasti sitä, miten metsätaloutta käsitellään muissa metsiin liittyvissä EU-politiikoissa.

Valiokunta toteaa, että Suomi ei ole ollut aikaisemmin halukas eikä sen tule nytkään suostua toimivaltasuhteiden muuttamiseen metsätalouden osalta. Nyt metsien kestävä hoito ja käyttö ehdotetaan lisäksi määriteltäväksi asetuksessa, joka on luonteeltaan poikkisektoraalinen ja siten vaikeasti hallittavissa. Valiokunta vaatii, että määritelmä poistetaan asetustekstistä. Määritelmän sijaan tulee yleisemmin viitata yleiseurooppalaisiin metsien kestäväan hoidon ja käytön periaatteisiin sekä jo olemassa oleviin EU-säännöksiin, kuten EU:n puutavara-asetukseen. Metsätalouden osalta on myös tärkeää, että luokitusjärjestelmä ottaa huomioon luonnonolosuhteiden, omistusra-

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

kenteiden, instituutioiden ja olemassa olevien käytäntöjen vaihtelut eri jäsenmaissa. Valiokunta toteaa, että maamme kotimaisessa lainsäädännössä, mm. metsätalouden rahoituslainsäädännössä, määritellään tuotannon kestävyys.

Metsät ja kestävä metsätalous tuottavat merkittävän ilmastohyödyn sitomalla ja varastoimalla hiilidioksidia ilmakehästä. Edellä esitetystä käy lisäksi ilmi, että uusiutuviin luonnonvaroihin pohjautuva biotalous antaa mahdollisuuden korvata uusiutumattomia tuotteita ja fossiilisia polttoaineita ja siten vahvistaa kestävä kehitystä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että asetusehdotuksessa kestäväksi sijoitukseksi nostetaan myös sellainen ympäristöä kuormittava toiminta, joka aiheuttaa kuormitusta vähäisemmässä määrin kuin aiemmin. Jatkotyössä ympäristöä vähäisemmin kuormittava toiminta sekä metsien kestävä hoito ja käyttö asetettaisiin asetuksessa samalle viivalle. Valiokunta pitää välttämättömänä, että estetään tilanne, jossa vähäisesti ympäristöä kuormittava aktiviteetti katsotaan kestäväksi sijoituskohteeksi, mutta kestäviä metsätaloushankkeita ei tähän kategoriaan hyväksytä.

Valiokunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että komission taksonomiatyöryhmä laatii luetteloa taloudellisessa toiminnassa huomioitavista ja raportoitavista toimista, joihin komission tekniset tarkastusvaatimukset perustuisivat. Työryhmä on esittänyt muun muassa metsätaloutta koskeville investoinnille vuosittaista kasvihuonekaasupäästölaskentaa. Valiokunta katsoo, että esitystä ei tule hyväksyä. Esitys ei ole linjassa juuri hyväksytyyn EU:n LULUCF-päätöksen kanssa.

Edellä esitettyyn viitaten valiokunta pitää välttämättömänä, että taksonomia rakennetaan voimassa olevan EU-sääntelyn pohjalle. Ehdotettu sääntely ei saa johtaa EU-oikeuden sisäisiin ristiriitoihin tai toimivaltajaon muutoksiin. Asetusehdotuksen ei tule muuttaa EU:n perussopimuksissa määriteltyä toimivaltajakoa. Metsätalouden tulee kuulua jäsenmaiden toimivallan piiriin. Metsätalouden osalta tulee vain luoda edellytykset käsitellä metsätalouden investointeja osana kestävä rahoitusta koskevaa kokonaisuutta. Maataloutta koskevien säännösten tulee olla yhteneväisiä EU:n yhteisen maatalouspolitiikan kanssa, ja ne tulee olla sopeutettu kansallisiin ja alueellisiin erityisvaatimuksiin. Valiokunta korostaa myös, että jos taksonomia rakennetaan liian yksityiskohtaiseksi tai jos sen noudattamisen raportoinnista muodostuu kohtuuttoman hankalaa, syntyy turhaa byrokratiaa ja tärkeät tavoitteet hankkeen taustalla hidastuvat. Taksonomian suhteen tulee löytää tasapaino sen tavoitteiden ja käytännön toteutuksen välillä. Tarpeettoman laaja komission toimivalta delegoitujen säädösten asettamiseen aiheuttaisi myös merkittävää epävarmuutta politiikan ennakoitavuuteen ja markkinoiden toimivuuteen.

VALIOKUNNAN LAUSUNTO

Maa- ja metsätalousvaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan korostaen edellä esitettyjä näkökohtia ja erityisesti sitä, että metsätalouden tulee kuulua jäsenmaiden toimivallan piiriin.

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

Helsingissä 30.1.2019

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Anne Kalmari kesk
varapuheenjohtaja Kari Kulmala sin
jäsen Markku Eestilä kok
jäsen Pertti Hakanen kesk
jäsen Teuvo Hakkarainen ps
jäsen Hanna Halmeenpää vihr
jäsen Lasse Hautala kesk
jäsen Reijo Hongisto sin
jäsen Susanna Koski kok
jäsen Juha Pylväs kesk
jäsen Arto Satonen kok
jäsen Harry Wallin sd
jäsen Eerikki Viljanen kesk
jäsen Peter Östman kd
varajäsen Lauri Ihalainen sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Carl Selenius

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

Eriävä mielipide

Perustelut

Valtioneuvoston kirjelmä U 56/2018 vp eduskunnalle komission ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi (kestävä rahoitus) sisältää valtioneuvoston esittämän ja maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossaan puoltaman kannan, että Suomi kannattaa asetusehdotuksen tavoitteita luoda yhtenäinen luokitusjärjestelmä ympäristön kannalta kestäville rahoitustuotteille.

On tärkeää ja kannatettavaa, että kansainvälisiä rahavirtoja ohjataan ympäristön kannalta kestävämpiin sijoituskohteisiin ja tärkeysjärjestyksessä ensisijaisesti ilmastorahoitukseen, eikä myöskään muita osa-alueita, kuten elinympäristöjen ja luonnon monimuotoisuuden heikentymistä, unohdeta tässä tarkastelussa.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on kuitenkin lausunut väljästi ja osin ristiriitaisesti siitä, miten ja millä perusteilla sijoituskohteiden kestävyttä tulisi arvioida. Valiokunta lausunnossaan katsoo valtioneuvoston tapaan, että Suomen metsien kestävään hoitoon ja käyttöön perustuvat investoinnit on nähtävä jatkossakin kestävinä ja houkuttelevina sijoituskohteina.

Perusteluna suomalaisen metsätalouden kestävyydelle valiokunta viittaa puuston kasvun kehittymiseen erityisesti 1970-luvun puolivälin jälkeen, mutta jättää kokonaan huomiotta samaan aikaan tapahtuneen suomalaisten metsäluontotyyppien ja -lajiston selvän uhanalaistumisen ja luonnon monimuotoisuuden heikkenemiskehityksen.

Suomen luontotyyppien uhanalaisuuden uusimman (2018) arvioinnin mukaan Suomen metsäluontotyypeistä 76 % ja suoluontotyypeistä lähes 60 % on uhanalaisia. Tärkeimmiksi kaikkien luontotyyppien uhanalaistumisen syiksi arvioitiin tarkemmin erittelemättömät metsien uudistamis- ja hoitotoimet, ojitus, pellonraivaus, rakentaminen sekä vesien rehevöityminen. Metsätalouteen liittyvien uhanalaistumisen syiden tarkastelussa (kuloalueiden ja muiden luontaisen sukcession alkuvaiheiden sekä lahoppuun ja vanhojen metsien väheneminen sekä metsien puulajisuhteiden muutokset) tämän laajemmin tulkitun tekijän arvioitiin selvimmin olevan tärkein luontotyyppien uhanalaistumisen aiheuttaja.

Komission asetusehdotus sisältää metsien kestävä hoidon ja käytön määritelmän, jota ei aiemmin ole sisällytetty EU-lainsäädäntöön. Asetusta valmistellut työryhmä on myös esittänyt metsätaloutta koskeville investoinneille vuosittaista kasvihuonekaasupäästölaskentaa, jota maa- ja metsätalousvaliokunta lausunnossaan vastustaa. Valiokunta korostaa, että jäsenvaltioiden tulee voida jatkossakin tehdä omaa kansallista metsäpolitiikkaa kansallisesti määrittelemällään tavalla ja tarpeidensa mukaan.

Metsillä ja maankäytöllä on kuitenkin suuri merkitys paitsi luonnon monimuotoisuuden tilan kehittymisessä myös varsin selvästi ilmastonmuutoksen hillitsemisessä ja siihen sopeutumisessa. Jäsenvaltioiden metsäpolitiikassa kestävyyskriteerien niin biodiversiteetti- kuin hiilitasevaiku-

Valiokunnan lausunto MmVL 24/2018 vp

tusten ja kasvihuonekaasupäästöjen osuuksien arvioinnin osalta tulee olla luotettavalla ja yhtenäisellä pohjalla.

Keskeinen kysymys metsätalouden investointien kestävyiden kannalta on myös tuotteiden arvoketju ja jatkojalostus mahdollisimman pitkäikäisiin tuotteisiin, jotka toimivat hiilivarastona metsien tapaan. Investointikohteiden kestävyiden arvioinnin tulee aina pohjautua parhaaseen saatavilla olevaan tutkimustietoon ja ottaa huomioon ei vain teknis-taloudellinen kestävyys, vaan myös ekologinen kestävyys.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitän, että suuri valiokunta ottaa huomioon eriävissä mielipiteessä esitetyt näkemykset.

Helsingissä 30.1.2019

Hanna Halmeenpää vihr